

hbo-bachelor Sociaal Pedagogische Hulpverlening Stichting Hogeschool NHA

21 september 2015

NVAO uitgebreide Toets nieuwe opleiding

Paneladvies

1	Samenvattend advies	3
2	Werkwijze panel	5
3	Beschrijving van de opleiding	6
	3.1 Algemeen	6
	3.2 Profiel instelling	6
	3.3 Profiel opleiding	6
4	Opleidingsbeoordeling	9
	4.1 Beoogde eindkwalificaties	9
	4.2 Programma	11
	4.3 Personeel	16
	4.4 Voorzieningen	18
	4.5 Kwaliteitszorg	19
	4.6 Toetsing	20
	4.7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	22
	4.8 Aanbevelingen van panel	22
	4.9 Algemene conclusie kwaliteit opleiding	23
5	Overzicht oordelen	24
	Bijlage 1: Samenstelling panel	25
	Bijlage 2: Programma locatiebezoek	26
	Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten	27

1 Samenvattend advies

Dit samenvattend advies omvat de voornaamste overwegingen van het panel over de aanvraag tot accreditatie voor de nieuwe opleiding hbo-bachelor Sociaal Pedagogische Hulpverlening van Stichting Hogeschool NHA.

De opleiding heeft in reactie op de kanttekeningen van een panel bij de eerdere toets nieuwe opleiding in het informatiedossier verbetermaatregelen opgesomd. Dit panel vond die verbetermaatregelen wat mager. In de gevoerde gesprekken met de opleiding heeft het panel echter op veel punten een goede aanvulling gekregen op het informatiedossier.

De doelstellingen en de eindkwalificaties van de opleiding zijn in de ogen van het panel naar behoren onderbouwd, onder meer door gebruik te maken van de landelijke beroeps- en opleidingsprofielen. Binnen deze landelijke kaders heeft de opleiding een duidelijk eigen profiel gekozen, zijnde een brede interpretatie van sociaal pedagogische hulpverlening. Het panel waardeert de eigen positiebepaling van de opleiding en acht het gekozen profiel alleszins verdedigbaar. Wel bepleit het panel aandacht te blijven besteden aan de positiebepaling in dit zich snel ontwikkelende veld. De eindkwalificaties voldoen aan de Dublin-descriptoren en komen daarom overeen met het niveau van de bachelor.

Het curriculum van de opleiding weerspiegelt de eindkwalificaties. De benodigde kennis, vaardigheden en houding zijn in het curriculum opgenomen. Het panel vindt de onderdelen van het curriculum overigens van een goed niveau. Om de aantekening Jeugdzorg of GGZ te behalen, moeten de studenten een bepaald studiepad volgen. Daar moeten ze wel tijdig op gewezen worden. De studenten komen in verschillende onderdelen van het curriculum, zoals de stages met de beroepspraktijk in aanraking. De beroepenveldcommissie van de opleiding is betrokken en actief in het zorgen voor de aansluiting met die praktijk. Ook het praktijkgericht onderzoek is naar behoren verwerkt. Ook al is de training van vaardigheden en handelingsbekwaamheid in de trainingen en casussen opgenomen, toch pleit het panel voor de blijvende aandacht voor het aanleren daarvan, onder meer door meer intervisie en samenwerking tussen studenten, een sterkere nadruk daarop in de stage en het aanbieden van innovatieve vormen van blended learning.

De toelatingseisen die aan de studenten worden gesteld, zijn naar behoren en bepaalde groepen studenten worden zinvolle aanvullende mogelijkheden geboden om in te stromen, zoals de 21+toets en de basiscursus. Omdat de opleiding naast de wettelijke eisen geen aanvullende eisen stelt bij de toelating, is het in de ogen van het panel gewenst dat studenten die net afgestudeerd zijn van mbo, havo of vwo, goed ingelicht worden over de aard van de opleiding en over de verwachtingen van hun (handelings-)bekwaamheid in de praktijk. Het terughoudende vrijstellingenbeleid van de opleiding voldoet.

Het panel kan zich vinden in de keuze van het didactisch concept door de opleiding (4C/ID model) maar vraagt zich wel af of dit concept voor afstandsonderwijs geschikt is en of beide beoogde doelgroepen van de opleiding, studenten die zich het vak van meet af aan eigen moeten maken en ervaren, werkende studenten, ermee uit de voeten zullen kunnen. De opleiding hanteert geschikte werkvormen.

Niettegenstaande de maatregelen die de opleiding heeft genomen om de studeerbaarheid te bevorderen, is een studieduur van vier jaar niet waarschijnlijk. Eerder zullen de studenten

er zes jaar of in sommige gevallen nog langer over doen. Het panel acht eerlijke informatie daarover gewenst. Het beleid voor studenten met een functiebeperking is naar behoren.

Het personeelsbeleid van de opleiding is op niveau. Dat geldt voor de werving en selectie, de scholing en de cyclus van functionerings- en beoordelingsgesprekken. Daarbij is het panel in het bijzonder te spreken over de faciliteiten die de opleiding aan de freelance-medewerkers biedt om hun prestaties te meten en te bevorderen. Op basis van de *curricula vitae* van de ontwikkelaars, docenten en beoordelaars en op basis van het gesprek dat het panel met hen heeft gevoerd, beoordeelt het panel hun inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische capaciteiten als naar behoren. Omdat de onderwijsgevendende freelancer zijn, kan de opleiding gemakkelijk hun aantal verhogen, als dat nodig is.

De elektronische leeromgeving van de opleiding heeft de functionaliteit die voor het afstandsonderwijs gewenst is. Dat geldt ook voor de interactie tussen de studenten die als een *learning community* gestalte zal krijgen. Het panel vertrouwt erop dat de externe locaties voor onderwijs en examinering waarvan de opleiding gebruik wil maken, voldoen.

Naar het oordeel van het panel is de inrichting van zowel de informatievoorziening als van de studiebegeleiding toereikend.

Het systeem van kwaliteitszorg en de daarbinnen opgenomen evaluaties zijn in de ogen van het panel naar behoren. De interne en externe stakeholders worden door de opleiding in voldoende mate bij het onderwijs betrokken. De coördinator hbo, de hoofddocent en de curriculumcommissie spelen een belangrijke rol binnen de opleiding. Het panel vond de afbakening van taken en verantwoordelijkheden tussen hen evenwel onduidelijk.

Alle eindkwalificaties komen in de toetsen tot hun recht en de processen van toetsing en beoordeling zijn zorgvuldig ingericht. De toetsvormen sluiten aan op de te toetsen kennis, vaardigheden en houdingsaspecten. Wel bepleit het panel aandacht te blijven besteden aan de toetsing van de handelingsbekwaamheid en de vaardigheden van studenten. Ook zou een derde toetsvorm bij de onderwijseenheden op zijn plaats zijn om het inzicht van en de toepassing van kennis door de studenten gericht te kunnen beoordelen. Op cruciale punten zijn de begeleiding en de beoordeling van de prestaties van de studenten gescheiden. Dat geldt bijvoorbeeld bij de stages en bij het afstuderen. Het panel heeft het vertrouwen dat de examencommissie naar behoren zal toezien op de procedures en de inhoud van de toetsing en beoordeling en bekwame examinatoren zal aanstellen.

De financiële voorzieningen voor de opleiding zijn in de ogen van het panel toereikend. Dat geldt ook voor de door de hogeschool afgegeven afstudeergarantie.

Het panel adviseert de NVAO positief te besluiten over de kwaliteit van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Sociaal Pedagogische Hulpverlening van Stichting Hogeschool NHA.

Den Haag, 21 september 2015

Namens het panel ter beoordeling van de opleiding hbo-bachelor Sociaal Pedagogische Hulpverlening van Stichting Hogeschool NHA.

prof. dr. J.P. van Ewijk
voorzitter van panel

drs. W.J.J.C. Vercouteren RC
secretaris

2 Werkwijze panel

De NVAO heeft een panel bijeengebracht dat als volgt was samengesteld:

- De heer prof. dr. J.P. van Ewijk, emeritus hoogleraar en emeritus lector en visiting professor International Social Policy and Social Work, Tartu University, Estland (voorzitter);
- De heer prof. dr. K. Hermans, docent opleiding Master in Science in het Sociaal Werk en het Sociaal Beleid, alsmede projectleider bij LUCAS, Centrum voor Zorgonderzoek en Consultancy, beide deel van de Katholieke Universiteit Leuven (panellid);
- Mevrouw K. de Laat, directeur/bestuurder Vivaan, een professionele organisatie in het oostelijk deel van Noord-Brabant met als doel de participatie van burgers in de samenleving te bevorderen (panellid);
- De heer A.H. Wesdijk, deeltijdstudent hbo-bachelor Culturele Maatschappelijke Vorming, Hogeschool Utrecht (studentlid).

Het panel werd terzijde gestaan door drs. H.H.A. Ponds, beleidsmedewerker NVAO, als procescoördinator, terwijl drs. W.J.J.C. Vercouteren RC extern secretaris was.

Bij de toetsing heeft het panel het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2010, nr. 21523) in acht genomen.

Het panel heeft zich aan de hand van de door de opleiding ingediende informatiedossier op de beoordeling voorbereid. De leden van het panel hebben vooraf hun eerste indrukken genoteerd en een aantal vragen geformuleerd. Op 9 juli 2015 is het panel bij elkaar geweest. Tijdens deze bijeenkomst zijn de voorlopige bevindingen van het panel besproken en zijn nadere vragen geformuleerd voor de opleiding. De vragen zijn door de secretaris geïnventariseerd en zijn als input gebruikt voor het locatiebezoek.

Op 10 juli 2015 heeft het panel een locatiebezoek afgelegd. Tijdens dit bezoek is het panel in verschillende gespreksrondes van nadere informatie voorzien en zijn de vraagpunten aan de orde gesteld en in discussie gebracht. Het programma van het locatiebezoek is toegevoegd in bijlage 2. Aan het slot van het locatiebezoek heeft het panel de bevindingen besproken en vertaald naar voorlopige conclusies. Uiteindelijk is aan de hand van de uitkomsten per standaard beargumenteerde oordelen een eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding gegeven. Daarna heeft de voorzitter van het panel de voorlopige conclusies aan het management van de opleiding meegedeeld. De secretaris heeft op basis van de interne beraadslagingen van het panel het conceptadvies opgesteld. Vervolgens heeft het panel dit concept van commentaar voorzien, waarna de definitieve tekst is vastgesteld. Dit heeft geresulteerd in een definitief paneladvies aan de NVAO op 21 september 2015.

3 Beschrijving van de opleiding

3.1 Algemeen

Instelling:	Stichting Hogeschool NHA
Opleiding:	hbo-bachelor Sociaal Pedagogische Hulpverlening
Locatie:	Panningen
Afstudeerrichtingen:	Geen
Variant:	deeltijd, afstandsonderwijs
Studieomvang:	240 EC
Croho-onderdeel:	Gedrag en maatschappij

3.2 Profiel instelling

Stichting Hogeschool NHA is onderdeel van NHA Opleidingen, dat op zijn beurt onderdeel van Maxwell Holding is waartoe ook handelsactiviteiten in de consumentenelektronica behoren. NHA Opleidingen bestaat nu ongeveer 80 jaar en is begonnen met het aanbieden van met name praktijkcursussen, boekhoudcursussen en hobbycursussen. De missie van NHA Opleidingen is onderwijs aan te bieden van een hoge kwaliteit tegen een lage prijs. In de loop van de jaren is NHA Opleidingen uitgegroeid tot een brede opleider met erkende opleidingen, met name op mbo-niveau en daarnaast een divers cursusaanbod.

Hogeschool NHA is erkend als rechtspersoon voor hoger onderwijs en biedt heden de geaccrediteerde hbo-bachelor Bedrijfskunde aan. Het doel is de komende jaren meer bacheloropleidingen aan te bieden. De primaire doelgroep van Hogeschool NHA bestaat uit personen die in het verleden een hbo-dagopleiding hebben gestaakt of na het voortgezet onderwijs en/of middelbaar beroepsonderwijs meteen zijn gaan werken en nu alsnog een beroepsopleiding op hbo-niveau willen volgen.

3.3 Profiel opleiding

De opleiding hbo-bachelor Sociaal Pedagogische Hulpverlening is een nieuwe opleiding voor Hogeschool NHA. Het is geen nieuwe opleiding in Nederland. Veel hogescholen bieden deze opleiding aan.

De eindkwalificaties van de opleiding zijn gesteld in termen van competenties waarover de afgestudeerden dienen te beschikken en luiden als onderstaand.

- Hulpvragen exploreren, (her)formuleren en vertalen naar een aanbod. De student kan in dialoog met de cliënt, cliëntstelsel en met andere hulpverleners vanuit de hulpvraag de leefsituatie verkennen en analyseren. De student kan hulpvragen (her)formuleren en kan doelen vaststellen vastleggen. De student kan instemming met alle betrokkenen vastleggen en contracteren. De student kan daarbij aansluitend een methodisch hulpverleningsaanbod in gang zetten. De student kan monitoren, evalueren en waar nodig bijstellen.
- Ontwerpen van programma's en interventies. De student kan programma's ontwerpen op basis van meervoudige, complexe vragen. De student kan met een multidisciplinaire aanpak multidisciplinair ontwikkelen.

- Versterken van de cliënt in (relatie tot) zijn context. De student kan hulpverleners en herstelgericht werken binnen een context van diversiteit, zodat recht gedaan wordt aan de eigenheid van de cliënt. De student kan in dit proces het cliëntsysteem betrekken (vanuit een burgerschapspectief), de omgeving beïnvloeden en anderen inschakelen: maatschappelijke partijen, organisaties en/of deskundigen.
- Hanteren van relaties. De student kan professioneel (afstand/nabijheid), consequent, transparant handelen naar de cliënt bij complexe hulpvragen tegen een achtergrond van diversiteit en conflicterende normen, waarden en belangen. De student kan de relatie als ondersteuner, begeleider of facilitator in complexe situaties van diverse, culturele achtergrond hanteren. De student kan tegenover de cliënt, het cliëntsysteem en de omgeving verschillende rollen tegelijkertijd hanteren.
- (Vakinhoudelijk en ethisch) verantwoorden. De student kan beroepshandelen, rapporteren, verantwoorden en legitimeren aan het cliëntsysteem, diverse ketenpartners en overheden, ook in situaties waarin de eigen kaders niet (geheel) voorzien. De student kan daarbij gebruikmaken van wetenschappelijke kaders (evidence-based), ethische inzichten en maatschappelijke en organisatorische (en juridische) gegevens.
- Professioneel samenwerken en regisseren. De student kan vanuit het organisatiebeleid samenwerken met collega's, vrijwilligers, vertegenwoordigers van andere disciplines en organisaties, vertegenwoordigers van cliënten en belangenorganisaties. De student kan daarbij handelen als initiatiefrijk vertegenwoordiger/ambassadeur van de eigen organisatie ofwel het projectteam, gericht op samenwerkingsmogelijkheden en ketenafspraken. De student kan de regie voeren over collega's, andere beroepsbeoefenaren, vrijwilligers en mantelzorgers in het kader van kwaliteit en continuïteit van de organisatie en organisatiebeleid en/of het ketenmanagement.
- Signaleren en initiëren. De student kan knelpunten in de (keten)samenwerking signaleren en aan de orde stellen met verbetering of innovatie als oogmerk. De student kan kwetsbare groepen en (maatschappelijke) risicofactoren signaleren, deze bij relevante partijen onder de aandacht brengen en daarbij passende, preventieve activiteiten initiëren.
- Organiseren en beheren. De student kan zelfstandig een structurele, op resultaat gerichte bijdrage leveren aan organisatie en beheer op het gebied van planning van inzet van mensen en middelen, projectmanagement, kwaliteitszorg(systemen), financiën, verantwoording en rapportage en/of de inzet van ICT in het kader van zorgmanagement.
- Onderzoeken. De student kan reflecteren op het beroepshandelen en een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van beroep(smethodiek) door het uitvoeren van praktijkgericht onderzoek en het benutten van kennis uit (ander) wetenschappelijk onderzoek.
- Professionaliseren en ontwikkelen. De student kan kritisch reflecteren ten aanzien van eigen handelen in relatie tot het beleid van de (project)organisatie, normatieve kaders en maatschappelijke ontwikkelingen en zich daartoe verhouden. De student kan zichzelf, de eigen organisatie en het beroep legitimeren en plaatsen binnen een veranderende omgeving waarbij eigen profiel, positie en deskundigheid mee veranderen. De student kan zorg/hulpverlening adapteren. De student kan ondernemerschap aan de dag leggen binnen het sociaal domein.

Het curriculum van de opleiding is als volgt opgebouwd.

Studieloopbaanbegeleiding	4 EC
Trainingsdagen (vier)	2 EC
Onderwijseenheid 1 De cliënt in beeld	13 EC
Onderwijseenheid 2 Het ondersteuningsplan	14 EC
Onderwijseenheid 3 Organiseren en beheren	13 EC
Onderwijseenheid 4 Kwaliteit van hulpverlening (Werken aan kwaliteit)	14 EC
Propedeuse (totaal)	60 EC
Studieloopbaanbegeleiding	4 EC
Trainingsdagen (acht)	4 EC
Onderwijseenheid 5 De agogische plancyclus	14 EC
Onderwijseenheid 6 Multidisciplinair werken (Multidisciplinair werken en mantelzorg)	14 EC
Onderwijseenheid 7 Normatief professionaliseren	14 EC
Praktijk I, II en III	42 EC
Onderwijseenheid 8 Keten-/casemanagement	13 EC
Onderwijseenheid 9 Onderzoek (Praktijkgericht onderzoek)	15 EC
Minor 1 en 2	30 EC
Afstuderen	30 EC
Hoofdphase (totaal)	180 EC
Totaal opleiding	240 EC

4 Opleidingsbeoordeling

Van toepassing is het Beoordelingskader voor de uitgebreide Toets nieuwe opleiding van de NVAO (Stcrt. 2010, nr 21523).

Het kader wordt gebruikt als de instelling niet beschikt over een positief oordeel over de instellingstoets kwaliteitszorg. De beoordeling is gericht op zeven vragen:

1. Wat beoogt de opleiding?
2. Met welk programma?
3. Met welk personeel?
4. Met welke voorzieningen?
5. Hoe wordt de kwaliteit geborgd?
6. Hoe wil de opleiding dit toetsen?
7. Zijn er voldoende financiële middelen?

Deze zeven vragen zijn vertaald in zeven onderwerpen en 16 standaarden. Over de standaarden geeft het visitatiepanel een gemotiveerd oordeel op een tweepuntsschaal: voldoende of voldoende. Vervolgens geeft het panel een gemotiveerd eindoordeel over de kwaliteit van de opleiding als geheel, ook op de tweepuntsschaal.

Bij de beoordeling worden de volgende definities gehanteerd. Deze definities hebben zowel betrekking op de scores van de standaarden als op de scores van de opleiding in totaal.

Basiskwaliteit

De kwaliteit die in internationaal perspectief redelijkerwijs verwacht mag worden van een bachelor- of masteropleiding binnen het hoger onderwijs.

Onvoldoende

De opleiding voldoet niet aan de basiskwaliteit.

Voldoende

De opleiding voldoet aan de basiskwaliteit.

Indien een opleiding niet volledig nieuw is of omgevormd wordt, worden bij de oordeelsvorming ook de gerealiseerde eindkwalificaties betrokken.

4.1 Beoogde eindkwalificaties

4.1.1 Standaard 1

De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.

Bevindingen

Bij opleiding heeft de doelstellingen en de eindkwalificaties ontleend aan de landelijke beroeps- en opleidingsprofielen Vele takken, één stam, kader voor hogere sociaal-agogische opleidingen (2008) en De creatieve professional (2009). Ook heeft de opleiding van de recente inzichten uit het rapport Meer van waarde van de Verkenningcommissie gebruik gemaakt.

Vanuit deze kaders heeft de opleiding een eigen profiel gekozen. Dat is mede gebeurd op basis van de vergelijking met de opleidingen Sociaal Pedagogische Hulpverlening van Avans Hogeschool, Hogeschool Rotterdam, NCOI Hogeschool en Hogeschool NTI. Ook heeft de opleiding een analyse gemaakt van gelijksoortige opleidingen in Duitsland en Vlaanderen. Daarnaast zijn deskundigen uit het werkveld geraadpleegd. Het profiel van de opleiding is te karakteriseren als breed te interpreteren sociaal pedagogische hulpverlening. De opleiding wil vasthouden aan de kern van de sociaal pedagogische hulpverlening en wil niet de stap zetten naar het brede social work maar streeft wel een brede interpretatie van sociaal pedagogische hulpverlening na.

Om invulling aan dat profiel te geven, heeft de opleiding tien eindkwalificaties opgesteld (zie paragraaf 3.3. voor het overzicht daarvan), die naar haar mening een goede afspiegeling van profiel zijn. De eindkwalificaties zijn te lezen als competenties die de afgestudeerden van de opleiding moeten beheersen. Daarbij streeft de opleiding ook de body of knowledge and skills na die in de landelijke kaders is opgenomen.

De opleiding heeft de eindkwalificaties vergeleken met de Dublin-descriptoren voor het niveau van de bachelor.

De opleiding heeft een beroepenveldcommissie ingesteld. Deze kent leden uit verschillende organisaties in het werkveld en komt regelmatig bijeen. Deze commissie heeft bijgedragen aan het ontwerp van de opleiding en zal betrokken blijven om de eindkwalificaties en ook het curriculum op de eisen van de beroepspraktijk te blijven afstemmen.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de opleiding de doelstellingen en de eindkwalificaties naar behoren heeft onderbouwd, onder meer door gebruik te maken van de landelijke beroeps- en opleidingsprofielen. Daarnaast stelt het panel vast dat de opleiding binnen deze landelijke kaders een duidelijk eigen profiel heeft gekozen, dat op een verantwoorde wijze tot stand is gebracht, zowel door een vergelijking met andere opleidingen uit te voeren als door deskundigen te raadplegen.

Het panel heeft waardering voor het eigen profiel dat de opleiding nu heeft opgebouwd. Het panel stelt vast dat de opleiding heeft gekozen voor een brede interpretatie van sociaal pedagogische hulpverlening en acht dat een verdedigbare positie. De eindkwalificaties zijn daar een goede representatie van. Gezien de ontwikkelingen nu en in de toekomst, beveelt het panel de opleiding evenwel aan aandacht te blijven besteden aan de positiebepaling in dit veld, dat zich zal blijven ontwikkelen.

Naar de waarneming van het panel voldoen de eindkwalificaties aan de Dublin-descriptoren en komen daarom overeen met het niveau van de bachelor.

Naar de mening van het panel voldoet de samenstelling van de beroepenveldcommissie aan het beeld van het werkveld, toont deze commissie zich betrokken en stelt zich actief op.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.2 Programma

4.2.1 Standaard 2

De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.

Bevindingen

Binnen de onderwijseenheden wordt van de studenten verwacht opdrachten te maken en beroepstaken uit te voeren. Elk van de onderwijseenheden gaat in op een specifiek thema en de beroepstaak is aan dit thema verbonden. Omdat in de beroepstaak zaken uit de praktijk worden gevraagd, is daarin de lijn met de achterliggende beroepspraktijk zichtbaar. Daarnaast volgen de studenten in totaal twaalf trainingdagen waarin ze trainingen krijgen aangeboden die mede op beroepssituaties gebaseerd zijn. Een wezenlijke component in het curriculum om de studenten in aanraking te brengen met de beroepspraktijk, zijn de stages (Praktijk I, II, III). In drie verschillende situaties leren de studenten van nabij de beroepspraktijk kennen en zich daarin te bewegen.

De laatste en negende onderwijseenheid is erop gericht de studenten vertrouwd te maken met praktijkgericht onderzoek. Ook in de zesde onderwijseenheid wordt in de vorm van een literatuuronderzoek aandacht aan onderzoekvaardigheden besteed. In het afstuderen worden de studenten aangemoedigd een praktijkgericht onderzoek uit te voeren. Het afstuderen kan ook aan een andere eindkwalificatie worden verbonden maar daarvoor moeten de studenten dan wel toestemming van de examencommissie hebben.

Zoals onder standaard 1 is aangegeven, zal de beroepenveldcommissie ook bijdragen aan de afstemming van het curriculum op de eisen van de werkveld.

Overwegingen

Het panel acht de relatie met de beroepspraktijk binnen het curriculum van de opleiding op zich voldoende gewaarborgd. Zowel in de onderwijseenheden als tijdens de trainingdagen alsook in de stages komen de studenten met situaties uit de beroepspraktijk in aanraking.

Ook al is de training van vaardigheden en handelingsbekwaamheid in de trainingen en casussen verantwoord, toch pleit het panel voor de blijvende aandacht voor het aanleren daarvan, onder andere door het stimuleren van de intervisie en samenwerking tussen de studenten, het meer nadruk daarop leggen in de stage en het aanbieden van innovatieve vormen van blended learning.

Volgens het panel besteedt de opleiding genoeg aandacht aan het praktijkgericht onderzoek. Dat gebeurt in enkele onderwijseenheden en ook in het afstudeerwerk.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.2.2 **Standaard 3**

De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Het curriculum van de opleiding is opgebouwd uit een aantal onderdelen (zie paragraaf 3.3 voor het overzicht). Deze opbouw is als volgt.

- De kern van het curriculum bestaat uit negen onderwijseenheden waarin thema's van het vakgebied en de beroepsuitoefening worden behandeld. De onderwijseenheden zijn integraal opgezet, dat wil zeggen dat kennis, vaardigheden en houdingsaspecten rond ieder thema geïntegreerd aan bod komen.
- Als aanvulling op de onderwijseenheden volgen de studenten twaalf trainingdagen waarop ze trainingen aangeboden krijgen die verband houden met de inhoud van de verschillende onderwijseenheden.
- De studenten hebben recht op studieloopbaanbegeleiding tijdens het hele curriculum. De doelen daarvan zijn hen te ondersteunen bij de studie, hen zicht te geven op hun eigen beroepsontwikkeling en zich tot kritische en reflectieve professionals te laten ontwikkelen. De studentenbegeleiding is in handen van de vaste medewerkers van de instelling. Bij het begin van de opleiding voeren de studenten een zelfbeoordeling uit op basis van de eindkwalificaties van de opleiding. Daarop baseren zij een persoonlijk ontwikkelingsplan en een persoonlijk actieplan. In het portfolio en het reflectieverslag doen ze verslag van hun vorderingen dienaangaande en reflecteren ze op de voortgang.
- In de hoofdfase (tweede, derde en vierde jaar) lopen de studenten drie stages van 14 EC elk, ieder jaar één. De studenten komen in de stages in aanmerking voor begeleiding. Op de werkplek wordt dat door de praktijkbegeleider gedaan en vanuit de opleiding door de praktijkcoach.
- In de laatste twee jaren van de opleiding volgen de studenten twee minoren. Ze hebben een keuze uit vier minoren die de opleiding aanbiedt. Dat zijn Jeugd en veiligheid, Eigen kracht, Wijkgericht werken en Ondernemen in de zorg.
- Aan het eind van de opleiding voeren de studenten hun afstudeerwerk uit. Dat is meestal een praktijkgericht onderzoek maar kan ook een beroepsproduct zijn, dat gericht is op één van de andere eindkwalificaties.

De opleiding heeft alle onderdelen van het curriculum uitgeschreven. In deze beschrijvingen zijn onder meer de inhoud van het onderdeel, het aantal studiepunten, de beoogde docent, de aanvullende literatuur naast de syllabi, de wijze van toetsing en de relatie met de eindkwalificaties aangegeven.

De studenten hebben niet automatisch recht op een aantekening Jeugdzorg of GGZ, wanneer ze het curriculum van de opleiding hebben doorlopen. Ze dienen daarvoor minstens 90 EC gevolgd te hebben, die zich op het betreffende gebied bevinden. Dat wil zeggen dat de studenten die één van de aantekeningen willen verwerven een daarop afgestemd studiepad moeten volgen.

Overwegingen

Het panel heeft kennisgenomen van de inhoud en de opbouw van het curriculum en is daar positief over. De benodigde kennis, vaardigheden en houding zijn daarin in voldoende mate opgenomen. Door de verscheidenheid aan onderdelen binnen het curriculum komen de

onderscheiden zaken die voor het begrip van het vakgebied en voor de vaardigheid en houding in de beroepspraktijk nodig zijn, voldoende aan bod.

Uit het geheel van de beschrijvingen van de onderdelen van het curriculum heeft het panel kunnen afleiden dat alle eindkwalificaties in het curriculum opgenomen zijn en dat het curriculum een getrouwe afspiegeling van de eindkwalificaties is.

Het panel is te spreken over de kwaliteit van de onderdelen van het curriculum. Het panel heeft het ter beschikking gestelde studiemateriaal bestudeerd en acht dat in lijn met de doelstellingen van de opleiding en van een goed niveau.

Het komt het panel als wenselijk voor de studenten erop te wijzen dat ze een van te voren uitgestippeld studiepad moeten kiezen om de aantekening Jeugdzorg of GGZ te verwerven.

Conclusie:

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.2.3 Standaard 4

De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.

Bevindingen

Het didactisch concept van de opleiding is ontleend aan het 4C/ID model dat ontwikkeld is door Van Merriënboer. De opleiding heeft daarvoor mede gekozen, omdat het concept de studenten tot studeren aanzet.

Het curriculum valt uiteen in een overwegend deel afstandsonderwijs en een beperkt deel contactonderwijs. In het afstandsonderwijs is de werkvorm hoofdzakelijk zelfstudie, mogelijk gemaakt door het studiemateriaal dat de opleiding ter beschikking stelt en ondersteund door de elektronische leeromgeving Studentenplaza. Via deze laatste krijgen de studenten wel feedback op hun opdrachten en antwoord op hun vragen. In het contactonderwijs krijgen de studenten trainingen tijdens de trainingdagen. In de perioden van de stages hebben de studenten recht op supervisie, te verzorgen door de praktijkcoach. De werkvorm intervisie komt tot op zekere hoogte terug in de opdrachten binnen de onderwijseenheden die de studenten in de *learning community* van de elektronische leeromgeving onderling kunnen bespreken. Ook bestaat de mogelijkheid in de aan de stages gekoppelde praktijkdagen intervisiebijeenkomsten te beleggen. Deze dagen zijn evenwel niet verplicht.

Overwegingen

Het panel kan zich vinden in de keuze van het didactisch concept van de opleiding. Wel merkt het panel op dat dit 4C/ID model oorspronkelijk is ontwikkeld voor klassikaal onderwijs. Daarom doet zich de vraag voor of het model ook in het afstandsonderwijs van deze opleiding zijn waarde zal bewijzen. Daarnaast richt de opleiding zich op twee danig onderscheiden groepen studenten (zie daarvoor standaard 5). Het 4C/ID model is wellicht meer geschikt voor studenten die zich het vak van meet af aan eigen moeten maken dan de ervaren, werkende studenten. Daarom bepleit het panel na te gaan of het didactisch model van de opleiding voor beide groepen in gelijke mate geschikt is en ook of het model in de context van afstandsonderwijs voldoende rendeert.

Het panel acht de verschillende werkvormen waar de opleiding gebruik van maakt, geschikt voor het leerproces van de studenten. Wel vindt het panel de werkvorm intervisie maar in beperkte mate terug in de opleiding. Het gebeurt in de *learning community* en tijdens de praktijkdagen maar van een verplichte intervisie in daadwerkelijke bijeenkomsten tussen studenten is geen sprake. Omdat de studenten door de intervisie veel kunnen leren van elkaars inzichten en ervaringen, bepleit het panel deze werkvorm sterker in de opleiding naar voren te laten komen.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.2.4 Standaard 5

Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.

Bevindingen

De hogeschool verwacht per jaar een instroom van omstreeks 70 studenten. Het streven is de uitval in het eerste jaar te beperken tot 30 % en in het tweede jaar tot 10 % van de instroom.

De opleiding richt zich nadrukkelijk op twee onderscheiden groepen studenten, zijnde werkende studenten die een hbo-diploma ambiëren en wellicht voor hogere posities in aanmerking willen komen en studenten die net hun mbo-, havo- of vwo-diploma hebben behaald en zich tot dit vakgebied en dit beroepenveld aangetrokken voelen.

De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen, zijnde een diploma mbo-4, havo of vwo. Studenten die ouder dan 21 jaar zijn, worden toegelaten na het met succes afronden van een 21+-toets, inhoudende de vakken Nederlands, rekenen en maatschappelijke oriëntatie op het niveau van mbo-4. Studenten die nog geen werkervaring hebben, kan gevraagd worden in het eerste halfjaar een basiscursus te volgen. Daardoor zijn ze beter voorbereid op deze opleiding op hbo-niveau.

Met het oog op het lopen van stage, dienen de studenten in het tweede jaar over een stageplaats te beschikken. Werkende studenten die al een relevante werkplek hebben, mogen deze inbrengen als stageplaats.

Voor de opleiding zal een vrijstellingenbeleid van toepassing zijn. Zowel extern verworven competenties (EVC's) als extern verworven kwalificaties (EVK's) kunnen gehonoreerd worden. Dat gebeurt door de vrijstellingscommissie op basis van gedegen onderzoek. Het beleid is overigens terughoudend wat betreft de toekenning van vrijstellingen.

Overwegingen

Het panel acht de toelatingseisen die aan de studenten worden gesteld, naar behoren. Ook staat het panel positief tegenover de aanvullende mogelijkheden die de studenten worden geboden in de vorm van de 21+-toets en de basiscursus.

Omdat de opleiding geen aanvullende eisen stelt voor de toelating van studenten naast de wettelijke eisen, is het in de ogen van het panel wel gewenst dat met name studenten, net afkomstig van mbo, havo of vwo zich goed bewust zijn van de aard van de opleiding en de verwachtingen op het punt van de handelingsbekwaamheid in de beroepspraktijk daarna.

Daarom beveelt het panel aan deze studenten de mogelijkheid van een zelfscan te bieden waarmee ze kunnen nagaan of de opleiding voor hen geschikt is.

Naar het oordeel van het panel voldoet het terughoudende vrijstellingenbeleid van de opleiding.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.2.5 Standaard 6

Het programma is studeerbaar.

Bevindingen

Tijdens de onderwijseenheden krijgen de studenten van de zijde van de docenten feedback op de opdrachten die ze inleveren en antwoord op vragen die ze stellen. Ze kunnen via de elektronische leeromgeving contact onderhouden met de docenten en de medestudenten. Daarnaast hebben ze recht op de ondersteuning van hun studieloopbaanbegeleider. Tijdens de stages kunnen de studenten rekenen op de ondersteuning van de praktijkbegeleider op de werkplek en van de praktijkcoach namens de opleiding.

Het totaal aantal contacturen binnen het gehele curriculum bedraagt 318 uur ofwel 4,7 % van het totaal aantal studiebelastingsuren (totaal 1.680 uur/jaar x 4 jaar = 6.720 uur). Deze uren omvatten onder meer het contact met de docent tijdens de onderwijseenheden, de trainingdagen, het contact met de studieloopbaanbegeleiders en de contacturen tijdens de stage.

De opleiding kent een beleid inzake faciliteiten voor studenten met een functiebeperking.

Overwegingen

Het panel is van oordeel dat de opleiding gepaste maatregelen heeft genomen om de studeerbaarheid te bevorderen. Ondanks deze maatregelen acht het panel een studieduur van vier jaar onwaarschijnlijk. Eerder zullen de studenten er zes jaar of in sommige gevallen nog langer over doen. Het panel beveelt de opleiding aan de studenten daarover voor aanvang van de studie in te lichten.

Ook al is het aandeel van de contacturen binnen deze afstandsopleiding vanzelfsprekend bescheiden, toch meent het panel dat deze contacturen aan de studeerbaarheid van de opleiding bijdragen.

Het panel acht het beleid van de opleiding voor studenten met een functiebeperking naar behoren.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.2.6 Standaard 7

De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma.

Bevindingen

De opleiding heeft een studieomvang van 240 EC ofwel 6.720 studiebelastinguren en verbindt daaraan een nominale studieduur van vier studiejaar.

Overwegingen

De opleiding voldoet, zo heeft het panel vastgesteld, aan de wettelijke eisen met betrekking tot de omvang van het programma. De informatie over de reële duur daarvan dient evenwel realistisch te zijn (zie standaard 6).

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.3 Personeel

4.3.1 Standaard 8

De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid.

Bevindingen

De ontwikkelaars, docenten en beoordelaars zijn op freelance-basis verbonden aan de opleiding. De opleiding heeft criteria opgesteld waaraan zij moeten voldoen. Zo dienen ze een vooropleiding op masterniveau te hebben, moeten ze thuis zijn op het werkveld van sociaal pedagogische hulpverlening en dienen ze over didactische bekwaamheden te beschikken. Van hen wordt verwacht dat ze zelf op vakinhoudelijk gebied blijven. Wel biedt de opleiding scholing aan inzake onder meer toetsen en beoordelen, onderzoek begeleiden en didactiek. De opleiding belegt twee keer per jaar een docentenbijeenkomst waarin aandacht wordt besteed aan de persoonlijke ontwikkeling van de docenten.

Voor de beoordeling van de prestaties van de ontwikkelaars, docenten en beoordelaars is een performancecyclus ingericht. Deze bestaat uit afspraken vooraf, evaluaties om hun prestaties in beeld te brengen en gesprekken om de bevindingen met hen door te nemen.

Naast deze groep van inhoudsdeskundigen heeft de hogeschool medewerkers in vaste dienst, die zorgdragen voor de administratieve en logistieke processen om het onderwijs heen en voor de kwaliteitsbewaking van de opleiding. Ook de studieloopbaanbegeleiders zijn in vaste dienst. Voor deze medewerkers heeft de hogeschool een scholingsbeleid en met hen is een reguliere cyclus van functionerings- en beoordelingsgesprekken ingericht.

Overwegingen

Het panel beschouwt het personeelsbeleid van de opleiding als toereikend. Dat geldt voor de werving en selectie, de scholing en de functionerings- en beoordelingsgesprekken. Daarbij is het panel in het bijzonder te spreken over de faciliteiten die de opleiding aan de freelance-medewerkers biedt om hun prestaties te meten en te bevorderen.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.3.2 Standaard 9

Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.

Bevindingen

Het panel heeft de curricula vitae van de ontwikkelaars, docenten en beoordelaars bestudeerd. Uit deze curricula vitae blijkt de vakinhoudelijke expertise op de verschillende deelgebieden van de sociaal pedagogische hulpverlening in voldoende mate aanwezig te zijn. Dat geldt ook voor de didactische vaardigheden en organisatorische ervaring van de verschillende personen. Daarnaast is uit de curricula vitae gebleken dat zij voldoende ervaring in het relevante beroepenveld hebben.

In het gesprek dat het panel met de ontwikkelaars, docenten en beoordelaars heeft gevoerd, heeft het panel een bevestiging van deze bevindingen gevonden.

Overwegingen

Op basis van de curricula vitae van de ontwikkelaars, docenten en beoordelaars en op basis van het gesprek dat het panel met hen heeft gevoerd, beoordeelt het panel hun inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische capaciteiten als naar behoren.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.3.3 Standaard 10

De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Momenteel zet de opleiding tien personen parttime als ontwikkelaar, docent of beoordelaar in c.q. beoogt dat te doen. Deze bezetting is mede afgestemd op de geraamde instroom van studenten. Als de instroom groter blijkt te zijn, zal de opleiding meer personen freelance aantrekken.

Overwegingen

Omdat de personen die bij het onderwijs betrokken zijn freelance worden ingezet, kan de opleiding vrij gemakkelijk de inzet afstemmen op de gerealiseerde instroom van studenten.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.4 Voorzieningen

4.4.1 Standaard 11

De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Bevindingen

Om het leerproces van de studenten bij dit afstandsonderwijs te bevorderen, is door de opleiding een elektronische leeromgeving Studentenplaza opgezet. In deze leeromgeving hebben de studenten toegang tot de informatie over de onderdelen van het curriculum, het studiemateriaal en hun tentamenresultaten. Daarnaast kunnen ze via deze leeromgeving contact opnemen met hun docenten en met hun medestudenten.

Voor het contactonderwijs en de tentamens huurt de opleiding externe locaties. Daarbij wordt erop toegezien dat de betreffende ruimtes geschikt zijn voor onderwijs en van de nodige faciliteiten zijn voorzien.

Overwegingen

Het panel heeft vastgesteld dat de elektronische leeromgeving van de opleiding over de functionaliteit zal beschikken, die voor het afstandsonderwijs gewenst is. Dat geldt ook voor de interactie tussen de studenten die in de vorm van een *learning community* gestalte zal krijgen.

Het panel vertrouwt erop dat de externe locaties voor onderwijs en examinering voldoen.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.4.2 Standaard 12

De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.

Bevindingen

Bij het begin van de opleiding ontvangen de studenten een introductiehandleiding en een studiehandleiding voor de gehele opleiding. Bij elk onderdeel ontvangen ze een handleiding voor dat betreffende onderdeel. In deze documenten staat wat van de studenten wordt verwacht, hoe ze het beste kunnen studeren, hoe de huiswerkbegeleiding en de tentaminering is ingericht en tot wie ze zich kunnen wenden bij vragen of opmerkingen. Naast deze documenten hebben de studenten voor aanvullende informatie toegang tot de elektronische leeromgeving.

Zoals bij standaard 3 al is gezegd, is één van de delen van de studieloopbaanbegeleiding het ondersteunen van de studenten bij hun studievoortgang. Iedere student heeft een eigen studieloopbaanbegeleider, die driemaal per jaar contact zoekt met de student. Ook kunnen de studenten eigener beweging de studieloopbaanbegeleider benaderen. Deze begeleiding heeft het karakter van een praktisch-instrumentele begeleiding door niet-inhoudelijk deskundige begeleiders. Daarnaast hebben de studenten recht op vakinhoudelijke begeleiding door de docenten van de opleiding. Tijdens de stages worden de studenten

begeleid door de praktijkbegeleider op de werkplek en door de praktijkcoach vanuit de opleiding. De praktijkcoach bezoekt de stage-instelling voor overleg met de praktijkbegeleider. Ook belegt de coach supervisiebijeenkomsten met de studenten.

Overwegingen

Naar de mening van het panel zijn zowel de informatievoorziening als de studiebegeleiding van de opleiding voldoende ingericht.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.5 Kwaliteitszorg

4.5.1 Standaard 13

De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.

Bevindingen

De processen rond het ontwerp, de ontwikkeling, de uitvoering en de evaluatie van het onderwijs van de hogeschool zijn ISO-gecertificeerd. Daarvoor is een kwaliteitshandboek opgesteld. Om de kwaliteit van het onderwijs te bewaken, heeft de hogeschool een PDCA-cyclus ingericht. Daarbinnen worden schriftelijke evaluaties uitgevoerd aan de hand van relevant geachte indicatoren voor de kwaliteit en streefwaarden daarvoor. De resultaten van deze evaluaties kunnen aanleiding geven voor verbeteracties, die vervolgens worden uitgevoerd en worden bewaakt. De uitvoering is in handen van de hoofddocent, terwijl de kwaliteitsmanager hbo/mbo de acties bewaakt.

Aan het hoofd van het docententeam staat de hoofddocent. Deze is eindverantwoordelijk voor het curriculum van de opleiding en stuurt de docenten aan. De hoofddocent rapporteert aan de coördinator hbo van de hogeschool. Binnen het docententeam zijn de functies van ontwikkelaar, docent en beoordelaar onderscheiden. De ontwikkelaars zijn verenigd in de curriculumcommissie die de verschillende onderdelen van het curriculum uitwerkt en ook zorgt voor de actualisering daarvan.

Overwegingen

Het panel heeft kennisgenomen van het systeem van kwaliteitszorg en beoordeelt dat als toereikend. Dat geldt ook voor de evaluaties die daarbinnen worden gehouden.

De coördinator hbo, de hoofddocent en de curriculumcommissie spelen een belangrijke rol bij het ontwerp, de ontwikkeling en de uitvoering van de opleiding. Het panel ervoer evenwel enige onduidelijkheid in de afbakening van taken en verantwoordelijkheden tussen hen, bijvoorbeeld omdat de hoofddocent geen voorzitter van de curriculumcommissie bleek te zijn. Het panel beveelt de opleiding aan de rolverdeling tussen hen te verhelderen.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.5.2 Standaard 14

Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken.

Bevindingen

De opleiding beschikt over een examencommissie. Als rechtspersoon hoger onderwijs hoeft de hogeschool geen opleidingscommissie te hebben.

In het kader van het onder standaard 13 beschreven systeem van kwaliteitszorg betreft de opleiding interne en externe stakeholders bij het onderwijs en biedt hen de mogelijkheid daarover hun mening te geven. Onder studenten, docenten, overige medewerkers, alumni en vertegenwoordigers van het beroepenveld worden periodieke evaluaties gehouden.

Overwegingen

Het panel heeft vastgesteld dat de interne en externe stakeholders door de opleiding in voldoende mate bij het onderwijs worden betrokken.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.6 Toetsing

4.6.1 Standaard 15

De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Bevindingen

In de onderwijs- en examenregeling heeft de opleiding een overzicht gegeven van de relatie tussen de toetsing van de verschillende delen van het curriculum en de eindkwalificaties van de opleiding.

De hogeschool heeft een examencommissie ingesteld die ook voor deze voorgenomen opleiding zal toezien op de procedures van toetsing en beoordeling en op de kwaliteit van de af te nemen toetsen. Deze examencommissie zal onder meer via de toetscommissie toezien op de kwaliteit van de toetsen, zal de afstudeerwerken steekproefsgewijze nazien en zal examinatoren aanstellen. Examinatoren worden alleen benoemd, als ze over de op de basiskwalificatie of seniorkwalificatie examinering berustende kennis beschikken. Het examenbureau van de hogeschool zorgt voor de uitvoering van de administratieve procedures.

De opleiding kent de volgende vormen van toetsing.

- De onderwijseenheden worden steeds afgesloten met schriftelijke tentamens met multiple-choicevragen en op grond van een casus. In deze tentamens worden kennis en de toepassing van kennis getoetst. De inhoud van deze tentamens is afgestemd op de body of knowledge and skills die deel uitmaakt van de eindkwalificaties van de opleiding. Weliswaar voeren de studenten binnen de onderwijseenheden opdrachten en beroepstaken uit maar dat zijn geen kwalificerende toetsen. In de negende en laatste onderwijseenheid is het aan te leveren onderzoeksverslag wel kwalificerend.

- Aan het einde van de propedeuse vindt een portfolio-assessment plaats door een onafhankelijke assessor.
- De toetsing van de trainingsdagen bestaat uit de beoordeling van de voorbereiding op, de aanwezigheid tijdens en het reflectieverslag na elk van de trainingsdagen.
- De toetsing van de studieloopbaanbegeleiding is opgebouwd uit de beoordeling van het persoonlijk ontwikkelingsplan en het portfolio en het reflectieverslag waarin de studenten ingaan op hun beheersing van de eindkwalificaties van de opleiding. De beoordeling daarvan is in handen van de studieloopbaanbegeleiders. De opgebouwde portfolio's worden betrokken bij de portfolio-assessments aan het eind van de propedeuse, na afloop van de stages en bij het afstuderen.
- Ook elk van de drie stages in de opleiding, genoemd Praktijk I, II en III, wordt afgesloten met een portfolio-assessment en een criteriumgericht interview. In het portfolio dat de studenten moeten overleggen, is een beroepsproduct opgenomen dat ze hebben gemaakt. Ook leggen ze in het portfolio de resultaten van 360°-feedback neer. De beoordeling van het portfolio en het criteriumgericht interview zijn de verantwoordelijkheid van een assessor, die niet bij de begeleiding betrokken was. De praktijkbegeleiders worden daarbij gehoord.
- De toetsing van de minoren is samengesteld uit een schriftelijk casustentamen en een opdracht.

Het afstudeerwerk dat de studenten aan het einde van de opleiding geacht worden te schrijven, is bij voorkeur een onderzoek dat ten behoeve van een organisatie in het werkveld wordt uitgevoerd en in overleg met die organisatie tot stand komt. Studenten hebben het recht een andere eindkwalificatie dan onderzoek tot voorwerp van het afstuderen te maken. Daarvoor hebben ze dan wel toestemming van de examencommissie nodig. Op het onderzoek zijn de studenten voorbereid in de negende onderwijseenheid die de stappen in praktijkgericht onderzoek behandelt maar deels ook in de zesde onderwijseenheid waarin ze een literatuuronderzoek doen. Het afstuderen valt uiteen in stappen, zijnde het schrijven van het afstudeervoorstel, het praktijkgericht onderzoek of de andere beroepstaak zelf, het verslag van de uitvoering, de eigen reflectie op alle eindkwalificaties in de vorm van een portfolio en de presentatie van het afstudeerwerk. De studenten hebben recht op 8 uur begeleiding door de afstudeerbegeleider. De beoordeling van het afstudeervoorstel is in handen van deze begeleider maar de beoordeling van het onderzoek zelf, het portfolio en de presentatie is een zaak van een onafhankelijke assessor. Wel is de begeleider bij de presentatie en het afrondende gesprek aanwezig en kan hij of zij de assessor adviseren.

Overwegingen

Uit het overzicht dat is opgenomen in de onderwijs- en examenregeling van de opleiding heeft het panel kunnen afleiden dat alle eindkwalificaties in de toetsen tot hun recht komen.

Het panel is te spreken over de deskundigheid en de opstelling van de examencommissie. Het panel heeft het vertrouwen dat deze commissie naar behoren zal toezien op de procedures en de inhoud van de toetsing en beoordeling en bekwame examinatoren zal aanstellen.

Het panel is positief over de voorgenomen uitvoering van de toetsing en beoordeling. De processen van toetsing en beoordeling zijn zorgvuldig ingericht. Ook heeft het panel gezien dat op cruciale punten de begeleiding en de beoordeling van de prestaties van de studenten gescheiden zijn. Dat geldt bijvoorbeeld bij de stages en bij het afstuderen. De toetsvormen

sluiten aan op de te toetsen kennis, vaardigheden en houdingsaspecten. Wel bepleit het panel aandacht te blijven besteden aan de toetsing van de handelingsbekwaamheid en de vaardigheden van de studenten. Ook is het panel van oordeel dat een derde toetsvorm bij de onderwijseenheden tussen het multiple-choicetentamen en het casustentamen in op zijn plaats zou zijn. Deze toetsvorm heeft als doel het inzicht en de toepassing van kennis door de studenten gericht te beoordelen.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen

4.7.1 Standaard 16

De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar.

Bevindingen

Zoals eerder gezegd, is de Stichting Hogeschool NHA juridisch een onderdeel van Maxwell Holding. Getuige het informatiedossier van de opleiding is dit een solvabele onderneming. Maxwell Holding staat in voor de continuïteit van de bedrijfsvoering van de hogeschool.

Het bestuur van de hogeschool heeft in het informatiedossier de garantie neergelegd dat de studenten op termijn kunnen afstuderen aan de opleiding.

Overwegingen

Op basis van het informatiedossier komen de financiële voorzieningen voor de opleiding het panel als toereikend voor. Daarnaast acht het panel de afstudeergarantie die de hogeschool heeft afgegeven, afdoende.

Conclusie

Het panel beoordeelt op grond van bovenstaande overwegingen deze standaard als voldoende.

4.8 Aanbevelingen van panel

In de tekst van dit rapport zijn op verschillende plaatsen aanbevelingen door het panel aan de opleiding gedaan. Omwille van het overzicht zijn deze in bijgaande lijst bijeengebracht. De aanbevelingen zijn de volgende.

- De positiebepaling van de opleiding in het oog houden in het zich voortdurend ontwikkelende veld van sociaal pedagogische hulpverlening en social work.
- In het curriculum blijvend aandacht geven aan het onderwijs in vaardigheden en de handelingsbekwaamheid van de studenten, onder meer door intervisie tussen studenten, de nadruk daarop in de stage en innovatieve vormen van blended learning.
- Nagaan of het didactische concept van de opleiding (4C/ID model) geschikt is voor de twee beoogde groepen van studenten (schoolverlaters en werkende studenten) en of het concept in de context van afstandsonderwijs effectief is.

- De werkvorm intervisie krachtiger in de opleiding naar voren te laten komen, opdat de studenten meer van elkaars inzichten en ervaringen leren, mogelijk met een verplichtend karakter.
- Een middel tot zelfscan aan de aspirant-studenten aanbieden, opdat ze een afgewogen keuze voor deze opleiding maken.
- Bij de aspirant-studenten onder de aandacht brengen dat de feitelijke studieduur van de opleiding eerder bij zes jaar dan bij de nominale duur van vier jaar zal liggen.
- De rolverdeling tussen de coördinator hbo, hoofddocent en curriculumcommissie verhelderen, opdat verantwoordelijkheden en taken goed afgebakend zijn.
- Aan de toetsing en beoordeling van de vaardigheden en de handelingsbekwaamheid van de studenten aandacht blijven geven.
- Een toetsvorm toevoegen waarmee het inzicht en de toepassing van kennis door de studenten gericht beoordeeld kan worden.

4.9 Algemene conclusie kwaliteit opleiding

De kwaliteit van deze nieuwe opleiding is naar het oordeel van het panel voldoende. Het panel komt tot dit oordeel, omdat alle standaarden van het uitgebreide kader voor de toets nieuwe opleiding van de NVAO als voldoende zijn beoordeeld. Het panel heeft weliswaar een aantal aanbevelingen gedaan maar deze moeten eerder gezien worden als gericht op verdere verbetering dan als ernstige tekortkomingen. Het geheel van de opleiding overziende, is het panel van oordeel dat de opleiding van voldoende kwaliteit is en voldoet aan de criteria die zijn neergelegd in het Kader Toets nieuwe opleiding van de NVAO.

5 Overzicht oordelen

Onderwerp	Standaarden	Oordeel
1 Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	V
2 Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk	V
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken	V
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken	V
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten	V
	6. Het programma is studeerbaar	V
	7. De opleiding voldoet aan wettelijke eisen met betrekking tot de omvang en de duur van het programma	V
	3 Personeel	8. De opleiding beschikt over een doeltreffend personeelsbeleid
9. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma		V
10. De omvang van het personeel is toereikend voor de realisatie van het programma		V
4 Voorzieningen	11. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma	V
	12. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten	V
5 Interne kwaliteitszorg	13. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen	V
	14. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissie, medewerkers, studenten, alumni en het afnemend beroepenveld van de opleiding actief betrokken	V
6 Toetsing	15. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing	V
7 Afstudeergarantie en financiële voorzieningen	16. De instelling geeft aan studenten de garantie dat het programma volledig kan worden doorlopen en stelt toereikende financiële voorzieningen beschikbaar	V
Algemene conclusie		V

V = voldoende O = voldoende

Bijlage 1: Samenstelling panel

De NVAO heeft een panel bijeengebracht dat als volgt was samengesteld:

- De heer prof. dr. J.P. van Ewijk, emeritus hoogleraar en emeritus lector en visiting professor International Social Policy and Social Work, Tartu University, Estland (voorzitter);
- De heer prof. dr. K. Hermans, docent opleiding Master in Science in het Sociaal Werk en het Sociaal Beleid, alsmede projectleider bij LUCAS, Centrum voor Zorgonderzoek en Consultancy, beide deel van de Katholieke Universiteit Leuven (panellid);
- Mevrouw K. de Laat, directeur/bestuurder Vivaan, een professionele organisatie in het oostelijk deel van Noord-Brabant met als doel de participatie van burgers in de samenleving te bevorderen (panellid);
- De heer A.H. Wesdijk, deeltijdstudent hbo-bachelor Culturele Maatschappelijke Vorming, Hogeschool Utrecht (studentlid).

De heer prof. dr. J.P. van Ewijk (voorzitter)

De heer Van Ewijk is visiting professor International Social Policy and Social Work aan de Tartu University (Estland). Eerder was onder meer leraar, jeugdpastor, lector, directeur van instellingen op het gebied van zorg en welzijn en bijzonder hoogleraar Grondslagen van het Maatschappelijk Werk aan de Universiteit voor Humanistiek. Hij bekleedde en bekleedt veel functies in het maatschappelijk veld. De heer Van Ewijk is reviewer van internationale tijdschriften en heeft veel publicaties op zijn naam staan.

De heer prof. dr. K. Hermans (panellid)

De heer Hermans is docent aan de masteropleiding in het Sociaal Werk van de Faculteit Sociale Wetenschappen van de Katholieke Universiteit Leuven. Ook is hij projectleider bij LUCAS, het Centrum voor Zorgonderzoek en Consultancy van deze universiteit. De heer Hermans heeft tal van publicaties op zijn naam op het gebied van de sociaal werk en sociaal beleid, verzorgt colleges over sociaal werk en levert bijdragen aan onderzoeken en conferenties op dat vakgebied.

Mevrouw K. de Laat (panellid)

Mevrouw De Laat is directeur/bestuurder van Vivaan, een professionele organisatie in het oostelijk deel van Noord-Brabant met als doel de participatie van burgers in de samenleving te bevorderen. Bij Vivaan zijn ongeveer 100 professionals en 550 vrijwilligers werkzaam. Daarnaast is mevrouw De Laat voorzitter van Verdiwel, de vereniging door directeuren van lokale welzijnsorganisaties.

De heer A.H. Wesdijk (studentlid)

De heer Wesdijk is student aan de deeltijdbacheloropleiding Culturele Maatschappelijke Vorming van de Hogeschool Utrecht. Daarnaast is hij werkzaam als fractiemedewerker in de Eerste Kamer en als adviseur/kwartiermaker in het sociaal domein.

Alle panelleden hebben een onafhankelijkheids- en onpartijdigheidsverklaring ingevuld en ondertekend. Dat geldt ook voor de extern secretaris. Het panel werd terzijde gestaan door drs. H.H.A. Ponds, beleidsmedewerker NVAO, als procescoördinator, terwijl drs. W.J.J.C. Vercouteren extern secretaris was.

Bijlage 2: Programma locatiebezoek

Het panel heeft een bezoek gebracht aan de opleiding in Panningen op 10 juli 2015 (namen van gesprekspartners namens de opleiding zijn vermeld zonder mogelijke titulatuur).

- 08.30 uur – 09.30 uur   Ontvangst en overleg panel (besloten)
- 09.30 uur – 10.00 uur   Instellingsbestuur
J. van der Vleuten (directeur Hogeschool NHA), C. Prumpeler (manager Onderwijs), M. Perriens (operations manager)
- 10.15 uur – 11.15 uur   Opleidingsmanagement en ontwikkelteam
B. Kok (hoofddocent), W. Nijhof (voorzitter curriculumcommissie, ontwikkelaar onderwijseenheid 2, afstudeerbegeleider), M. Kengen (lid curriculumcommissie, ontwikkelaar onderwijseenheid 4), A. van Haaren (ontwikkelaar onderwijseenheid 5, minor Jeugd en Veiligheid, (praktijk)assessor, trainer), M. Bothof (coördinator hbo-opleidingen)
- 11.30 uur – 12.30 uur   Docententeam
R. de Clerk (onderwijseenheid 1, 6), M. Noorland (ontwikkelaar kennistoetsen, onderwijseenheid 3,), T. Boomsma (minor Eigen Kracht, onderwijseenheid 7, afstudeerbegeleider, trainer, praktijk-assessor), M. Janssen (supervisor studieloopbaanbegeleiding), L. Stevens (studieloopbaanbegeleider)
- 12.30 uur – 13.15 uur   Lunch en overleg panel (besloten), met daarbinnen telefonisch gesprek met R. Swartjes (student hbo-bachelor Bedrijfskunde)
- 13.15 uur – 14.00 uur   Leden beroepenveldcommissie
R. Boormeester (Vormingswerk Jong Volwassenen), W. Verwegen (docent, opleider Hogeschool Arnhem-Nijmegen, Fontys Hogeschool), H. Houben (unitmanager Pergamijn), J. Hendriks (manager Openbare Geestelijke Gezondheidszorg Utrecht), H. Kremers (directeur-bestuurder Stichting Maatschappelijke Opvang)
- 14.15 uur – 15.00 uur   Leden examencommissie en kwaliteitsmanager
M. Kolsteren (voorzitter examencommissie), F. de Swart (lid examencommissie), M. Sharp (hoofd examenbureau), Y. de Heus (kwaliteitsmanager mbo/hbo)
- 15.00 uur – 16.30 uur   Overleg panel (besloten)
- 16.30 uur – 16.45 uur   Beknopte terugkoppeling van bevindingen door voorzitter panel aan het management van de opleiding

Bijlage 3: Overzicht van bestudeerde documenten

Informatiedossier opleiding/instelling

- Informatiedossier toets nieuwe opleiding hbo-bachelor Sociaal Pedagogische Hulpverlening
- Beroeps- en opleidingsprofiel
- Programmaoverzicht
- Onderwijs- en examenregeling
- Overzicht in te zetten personeel (intern personeel en freelance docenten)
- Overzicht beroepenveldcommissie

Documenten beschikbaar gesteld tijdens locatiebezoek

- Overzicht doorgevoerde verbeteringen naar aanleiding van opmerkingen bij vorige toets nieuwe opleiding
- Stichting Hogeschool NHA statutenwijziging, stichtingsbestuur, jaarplan hbo (2015), verslag van werkzaamheden (2014)
- Organisatie en personeel (organisatiebeschrijving hbo, docentenhandleiding, personeelsbeleidsplan, scholingsplan, voorzieningenbeleid)
- Kwaliteit (kwaliteitskader hbo opleidingen, kwartaalrapportages, rapportage studenttevredenheidsonderzoek (2014, 2015), vragenlijst en uitkomsten evaluatie beroepenveldcommissie Bedrijfskunde, Rechten, SPH (2014, 2015), evaluatie onder docenten (2014) interne auditverslagen, verslagen productaudits, management summary klantenmonitor (2013)
- Kwaliteitshandboek (ISO)
- Examencommissie (reglement examencommissie, reglement toetscommissie, vaststellingen beleid examencommissie, reglement Commissie van Beroep, jaarverslagen (2011/2012, 2013/2014), benoemingsbrief examiner, handboek examenbureau, agenda's en notulen vergaderingen examencommissie (2014, 2015)
- Beroepenveldcommissie (profiel en reglement, notulen beroepenveldcommissie SPH, curricula vitae leden)
- Onderwijsbeleid (didactische concept, toetsbeleid, handboek hoofddocent met notulen)
- Curriculumcommissie SPH (beleidsnotitie, notulen)
- Curriculum SPH (beroeps- en opleidingsprofiel, landelijke documenten, body of knowledge and skills, onderwijs- en examenregeling)
- Notitie praktijkgericht onderzoek (planning en uitvoering praktijkonderzoek SPH)
- Notitie internationalisering
- Aanvraagdossier toets nieuwe opleiding
- Studieloopbaanbegeleiding (studiehandleidingen, persoonlijk ontwikkelingsplan, persoonlijk actieplan, portfolio, reflectie)
- Instructie docenten, bedrijven (instructie toetsconstructie, instructie thema-opdracht, instructie integrale opdracht)
- Onderzoekvaardigheden
- Tentamens met toetsmatrijzen
- Studiemateriaal opleiding SPH, boekenlijst
- Informatievoorziening (studie-informatiegids, studiegids, brieven voor student, handleiding, instructie Studentenplaza, informatie over getuigschrift)

Het paneladvies is tot stand gekomen in opdracht van de NVAO met het oog op uitgebreide toetsing van de nieuwe opleiding hbo-bachelor Sociaal Pedagogische Hulpverlening van Stichting Hogeschool NHA.

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (NVAO)
Parkstraat 28
Postbus 85498 | 2508 CD DEN HAAG
T 31 70 312 23 30
E info@nvaio.net
W www.nvaio.net

Aanvraagnummer 0003716